

Türkiye
küçük
Millet Meclisleri
- ARALIK 2018 -
Ortak Payda Raporu

“MEB 2023 Eğitim Vizyonu”

www.tkmm.net

Ortak Paydalar

- * ***Türkiye eğitim sisteminin geçmişten gelen ve çözüm bulunamayan yapısal sorunları var. Bugüne kadar üretilen çözümler(!), sistemi yaz boz tahtasına çevirdi.***
- * ***Eğitim politikasının oluşturulmasında mümkün mertebe toplumsal ve politik uzlaşma/ mutabakat aranmalı.***
- * ***MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi, kamuoyunda, sorunun büyüklüğüne eşdeğer bir ilgi ve tartışma yaratmadı.***

Hazırlayan:
Yakup Kadri KARABACAK
yakup.karabacak@tkmm.net

25 Aralık 2018

“Raporda yer alan görüşler TkMM katılımcılarına aittir.”

Uncular Cad. 28/2, TR- 34672 İSTANBUL

2023 Eğitim Vizyonu Belgesi

“Eğitim” meselesi, sosyal, ekonomik ve toplumsal, insan yaşamının tüm ayrıntılarında etkisi olan bir fenomen. Eğitim başlığında bir tartışma yürütüyorsanız bunun genişliğinin de ayırında olmanız gerekiyor. Buna mukabil, ulusal ve uluslararası ölçekte, eğitim tartışması hem akademinin ve yurttaşların hem de karar verici siyasetçilerin her daim gündeminde var olan aktüel en önemli tartışma başlıklarından bir tanesi.

Türkiye’nin, daha çok da cumhuriyet döneminin eğitim politikaları da, farklı boyutlarıyla sürekli bir tartışma başlığı. Son olarak, TkMM’lerin Nisan 2012 buluşmalarında “Eğitimde 4+4+4 Modeli” başlığını gündemine alan illerimiz olmuştur.

Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk’un bizzat kendi sunumuyla, geçtiğimiz aylarda kamuoyuyla paylaştığı “2023 Eğitim Vizyonu” belgesi, kamuoyunda ve siyasetin gündeminde, konunun önemine eşdeğer, bir yer tutmuş gibi görünmese de, Türkiye’de eğitim sisteminin sorunları, 7’den 70’e tüm insanlarımızın, evde, okulda, iş yaşamında sürekli gündeminde olan bir başlık.

Türkiye küçük Millet Meclis’leri, 2018 yılının son buluşmalarında, gene gündemini “**MEB 2023 Eğitim Vizyonu**” olarak tespit etti ve 12 ilde gündemine aldı. Gündem başlığı itibariyle, özellikle eğitim alanında faaliyet yürüten sivil toplum ve meslek kuruluşlarının katılımı için her ilde özel bir çaba sarf edilse de ne yazık ki, bir çok ilde bu çaba karşılık bulmadı.

“Konuşmanın, diyalogun ve birbirini anlama çabasının değerinin her alanda azaldığı ve zorlaştığı şartlarda”, Aralık 2018’de 12 ilde gerçekleşen TkMM buluşmalarına 129 sivil toplum örgütü temsilcisi ve 170 izleyici katıldı.

Buluşmalarda koltuğunu boş bırakmayan tek milletvekili, **Kemal Bülbül** (Antalya/HDP) Ankara buluşmasında hazır bulundu. 24 siyasi parti gözlemcisi, buluşmalara katılırken, yerel seçimler arifesinde, belediye başkan aday ve aday adayları ve eğitim bürokrasisinden de toplantılara katılanlar oldu. Yerel gündem başlıklarını “Nasıl bir belediye ve belediye başkanı” konusu belirledi.

KÜYEREL?

2023 Eğitim Vizyonu belgesinin kritiğine geçmeden önce, katılımcılarımızın soruya ve soruna bakış açılarına esastan açıklık getirecek bir farklılıklarını ifade etmek gerekir:

1- Eğitim sistemimizin sorunları, dünya gerçeklerini karşılamaktan, bilimsellikten ve eleştirel düşünceden uzak olarak tanımlayan katılımcılarımız, sorunun

çözümünü, yine bu işte daha başarılı olduğu düşünülen, batıda uygulanan eğitim modellerine referanslarla verilecek kararlarla mümkün olabileceğini düşünüyorlar.

2- Eğitim sistemimizin, Türkiye'nin milli ve manevi değerleriyle çatışma halinde olduğunu düşünen katılımcılarımız, batı modeli eğitim sisteminin, tam da gelinen noktada yaşadığımız sorunların merkezinde olduğunu düşünüyorlar. Çözüm önerilerinin merkezinde eğitim sistemimizin Türkiye'nin milli ve ananevi değerleriyle uyumlu bir yeni paradigma geliştirilmesi bulunuyor.

Her iki görüşten katılımcılarımızın

Oldukça esaslı, politik bir ayrım gibi görünen bu iki yoldan birini açıkça tanımlamayan, iki görüşün farklı tonları arasında salınan çok sayıda katılımcımız olduğunu da belirtelim. Üstelik iki görüşten birine daha yakın olduğu anlaşılabilir çok sayıda katılımcının, diğer görüşün argümanlarına referansla ifade ettiği çok sayıda alt başlık da var.

Ortak Payda raporuna da yansıdığı üzere, hepimizin üzerinde hem fikir olduğu çok esaslı üç başlığı tekrar ettikten sonra alt başlıkları özetlemeye çalışacağız:

Eğitim sistemimizin esaslı, yapısal sorunları olduğunda hemfikiriz. Bu sorunların kaynaklarını ise farklı değerlendiriyoruz. Sorunun esas sebebini, ideolojik, tek tipçi eğitim anlayışımızda görenlerden bugüne de düne de itirazlar var. Cumhuriyetin geçmişte “Kemalizm” saikiyle eğitimi siyasallaştırma hatasına vurguyu yapanlar bir tarafta, Ak Parti hükümetlerinin “dinselleştirme” saikiyle eğitimi siyasallaştırdığı iddiası bir tarafta... Her iki iddiaya dikkat çekip, ikisinin de hatalı olduğunu ifade eden oldukça fazla sayıda katılımcı var ki eğitim sisteminin yapısal sorunlarının müsebbibi olarak gördükleri bu politik çıkar anlayışıyla sorunların çözülemeyeceğini de ifade ediyorlar. Eğitim sistemimizin sorunlarının çözümünün, politik ve toplumsal güçlü bir mutabakatla mümkün olacağına inanıyoruz. Yine bugüne değin yapılan revizyonların sistemi yaz boz tahtasına çevirmesinden herkes şikayetçi; esaslı, uzun vadeli bir çözüm isteniyor. Okul kitaplarının ücretsiz dağıtımı ve Fatih Projesi gibi geçmiş uygulamalar kısmen başarılı gelişmeler olarak ifade edildiği gibi, Türkiye'nin eğitimin fiziksel alt yapısına yaptığı yatırımlar büyük oranda halen yetersiz addediliyor. Taşınabilir eğitim, spor salonlarının yetersizliği, engellilerin erişimi başta gelen sorunlardan sayılıyor...

MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi'nin içeriğine ilişkin eleştiri ve desteklerin daha çok eğitim camiasından gelen katılımcılarımızdan olduğunu belirtmek zorundayız. Zira oldukça hacimli ve teknik sayılabilecek belgeye, alan dışından olanların ilgisinin oldukça sınırlı kaldığını gözlemlemek güç değil, ki belgenin özet ve anlaşılır bir özetinin kamuoyuyla paylaşılması da eleştiriler arasında. Burada bazı katılımcılarımız arasından, MEB Bakanı Ziya Selçuk'un, ismine ve karizmasına özel bir gönderme yapıldığını da kayda geçmek isteriz.

Raporumuzun başında ifade ettiğimiz iki esas eğilim, anlaşılacağı üzere farklı nedenlerle de olsa vizyon belgesini eleştiriyor. Her iki görüşte belgeyi tam aksi iki istikamette eleştirebiliyor. Zorunlu din eğitiminin devam ettirilmesi, İmam Hatip Okullarının yaygınlaştırılması birinci grupta yer alanların temel dayanağı. İkinci grupta yer alan katılımcılarımız ise, çoğunluğu Müslüman bir ülkede, din ve değerler eğitiminin devlet tarafından verilmediği takdirde, ailelerin merdiven altı eğitim(!) kurumlarına ve cemaatlere yöneldiği iddiasında ısrarcı. Din ve değerler eğitiminin farklı inanç ve görüşleri kapsayacak şekilde demokratikleştirilebileceği önerisi her iki grupta da temsilcilere sahip.

Belgeye gelen üçüncü esastan eleştiri ise, sorunun merkezine “eğitimin ticarileşmesini/özelleştirmesini” yerleştiriyor. Belgenin, özel ve kamuya ait eğitim kurumları arasında açığı derinleştirecek hatta teşvik edici nitelikte olduğu iddia ediliyor. Belgede ifade edilen “okulların kendi bütçelerini oluşturması ve okullara profesyonel idarecilerin tayin edilebilmesi” başlığı bu minvalde değerlendiriliyor. Bölgesel ve kent-kır eğitim imkanları arasındaki var olan uçurumun artacağı da kayda geçilmiş. Eğitimde bölgesel eşitsizlik sorununa çok sayıda katılımcımız dikkat çekiyor.

Belgenin pozitif yanlarına vurgu yapan katılımcılarımız da var: bu destek oldukça genel ifadeler ve belgenin niyetine dayanmakla birlikte, okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi ve sorunların tasnifi ifade edilen pozitiflikler. Belgenin, eğitim sistemimizin sorunlarına ne derece derman olacağı ne derece biliniyor ve tartışılıyorsa emin olmak oldukça güç!

Engelli gençlerimizin, Suriyeli göçmen çocukların eğitimi ve kız çocuklarının sorunlarının belgede çözüme kavuşturulmadığı, bu alanda çalışan STÖ temsilcileri tarafından eleştiriliyor.

Alan ve alan dışı tüm katılımcılarımızın ortak bir tartışma başlığı da öğretmenlerimizin durumu: Mesleğin önemli bir itibar kaybı yaşadığına çok sayıda katılımcımız dikkat çekiyor. Atama bekleyen öğretmenler, öğretmenlerin özlük haklarının geliştirilmesi de yine önem verilen başlıklardan. Eğitim bütçesinin artırılması ve eğitimin kamusallaştırılması isteği kuvvetli bir eğilim.

Çocukların mesleki yönlendirmesinin erken yaşta, eğilimlerine ve yeteneklerine uygun şekilde başlamasını önemseyen katılımcılarımız yanı sıra, mesleki yönlendirmenin, çocuk işçiliğini teşvik edici, eğitim süresini kısaltıcı rolü olduğuna da dikkat çekilmiş.

Sayılarla TkMM ARALIK 2018 Buluşmaları

Gerçekleşme sayı ve oranları:

Yapılması Gereken Toplantı Sayısı: 15

Yapılan toplantı sayısı: **12, % 80**

Sivil Toplum katılımı:

Olması gereken sivil toplum katılımcı sayısı: **240**

Toplam sivil toplum katılımcı sayısı: **128, % 53,33**

Seçilmişlerin katılımı:

Katılması gereken milletvekili sayısı: **86**

Katılan toplam milletvekili sayısı ve oranı: **1, %1,16**

Katılması gereken belediye başkanı sayısı: **12**

Katılan toplam belediye başkanı sayısı ve oranı: -

Özel Konuk ağırlayan il sayısı: 4

Medya ilgisi:

Toplantılara katılan medya muhabiri sayısı toplam: **15**

Toplantılara kim ev sahipliği yaptı?

Ev sahipliği yapan belediyeler ve oranı: **9, % 75**

Ev sahipliği yapan meslek odaları ve oranı: - %

Ev sahipliği yapan STÖ sayısı ve oranı: **3 % 25**

Ev sahipliği yapan sendika sayısı ve oranı: -

Sivil toplum bileşenlerinin katılım oranları:

Katılımcı meslek odaları sayısı: **4, % 3,12**

Katılımcı sendika sayısı: **11, % 8,59**

Katılımcı dernek/vakıf/girişim sayısı: **113, % 88,28**

İzleyiciler:

İzleyici olarak katılanlar: 155

Kanaat Önderleri: 16

Parti Temsilcileri: 24